

Dambıl Bulutsusu

Dambıl Bulutsusu (M27) en güzel gezegenimsi bulutsulardan biri. Parlaklığı ve Ay'inkininki yaklaşık dörtte biri kadar olan görünür büyüklüğü sayesinde bir dürbünle görülebilir.

Küçük bir teleskopla bakıldığında bulutsunun küresel yapısı pek belli olmuyor ve bir merkezin iki yanında uzanan parlaklık şeklinde görünüyor. Biraz hayal gücüyle bu şekli bir dambıla (küçük el halterine) benzetmek mümkün.

Dambıl'ın merkezinde bir beyaz cüce var. Bu beyaz cücenin yerinde, bir zamanlar Güneş benzeri bir yıldız vardı. Bu yıldız 50.000 yıl kadar önce, temel yakıtı olan çekirdeğindeki hidrojeni tükettikten sonra son bir çöküşün ardından dış katmanlarını uzaya savurdu ve yıldızdan geriye kalan çekirdeğin çevresinde genişleyen bir kabuk oluştu. Ortadaki be-

yaz cücenin yaydığı güçlü morötesi ışınım nedeniyle bulutsunun içerdiği gaz parlıyor ve bu sayede onu görebiliyoruz. 5 milyar yıl içinde, Güneş de M27'nin geçtiği aşamalardan geçecek ve sonunda onun gibi bir gezegenimsi bulutsu olacak.

Eğer siz de Güneş'in gelecekteki halini görmek istiyorsanız, teleskobunuzla ya da dürbünüzle bu bulutsuya bakabilirsiniz. Yardımcı

olması için, sağ sayfadaki gökyüzü haritasında bulutsunun yerini işaretledik. Deneyiminiz yoksa, M27'yi gökyüzünde bulmak zor olabilir, ama denemeye geçecektir.

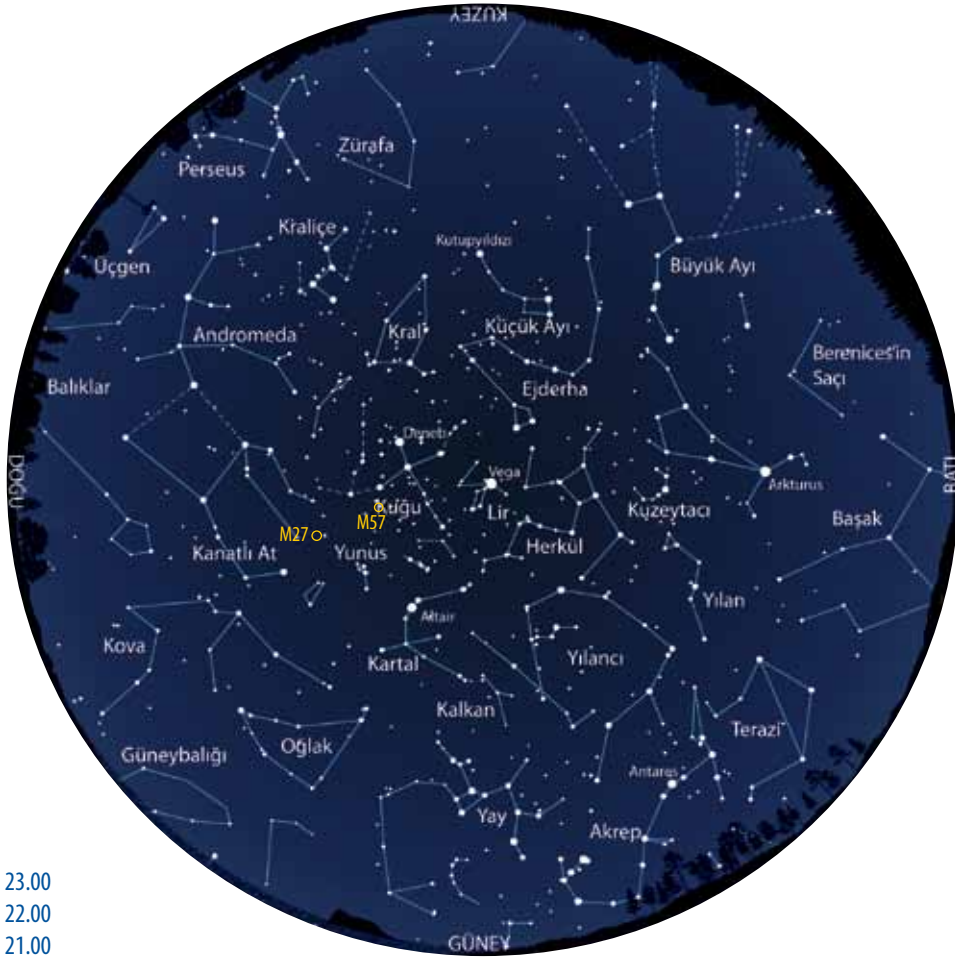
Eğer bir teleskobunuz varsa, M27'nin biraz batısındaki, gökyüzünün en ünlü gezegenimsi bulutsusu olan Yüzük Bulutsusu'nu (M57) bulmaya çalışabilirsiniz. M57'nin konumu da haritada işaretlenmiş durumda.

Gökyüzü E-bülteni

Türk Astronomi Derneği'nin 2008 yılında 2009 Dünya Astronomi Yılına hazırlanırken başlattığı Gökyüzü Elektronik Bülteni 35. sayısına ulaştı. 2001 yılına kadar TAD adına Sabancı Üniversitesi başta olmak üzere çeşitli üniversitelerde çalışan dernek üyelerinin hazırladığı dergi, Ocak ayından bu yana yine TAD adına ODTÜ Amatör Astronomi Topluluğu tarafından hazırlanıyor. Daha önce de amatör gökbilimcilere yönelik bülten ve dergi çalışmaları yapmış olan topluluk bu konudaki deneyimiyle bülteni doyurucu bir içerikle ha-

zırıyor. Bu görev ileriki yıllarda başka üniversitelerin astronomi topluluklarına devredilerek ülke çapında bir görev paylaşımı yapılmış olacak. Gökyüzü E-bülteni konuların ele alınış biçimi ve görseelliğiyle gökbilim konusunda uzman olmayan okuyucuya yönelik olarak hazırlanıyor. Bültekte genel gökbilim konularının yanı sıra gökbilimle ilgili güncel gelişmelere ve ayın gök olaylarına da yer veriliyor.

Ücretsiz olarak erişime açık olan Gökyüzü E-bültenine www.astronomi.org adresinden ulaşılabilir.

04 Ağustos

Satürn ile Ay yakın görünümde (akşam)

08 Ağustos

Antares ile Ay yakın görünümde (akşam)

13 Ağustos

Perse göktaşı yağmuru

20 Ağustos

Jüpiter ile Ay yakın görünümde (sabah)

25 Ağustos

Mars ile Ay yakın görünümde (sabah)

31 Ağustos

Satürn ile Ay yakın görünümde (akşam)

1 Ağustos 23.00

15 Ağustos 22.00

31 Ağustos 21.00

Ağustos'ta Gezegenler ve Ay

Merkür, ayın ilk günleri Güneş battıktan sonra kısa sürelerle görülebilir. Bundan sonra, ayın sonlarına kadar Güneş'le çok yakın görünür konumda bulunacak. Gezegen, 25 Ağustos'tan itibaren gündoğumundan önce doğu ufkunda yükselmeye başlayacak.

Venüs, Güneş'e çok yakın görünür konumda bulunduğu için bu ay görülemeyecek.

Mars, ayın başında geceyarısından 3 saat sonra doğacak. İkizler, Avcı ve Boğa takımyıldızlarının kesiştiği bölgede gündoğumuna kadar gözlenebilir. Günler ilerledikçe gökyüzünde İkizler Takımyıldızı'na geçecek olan Mars 25 Mart'ta sabaha karşı Ay'la yakın görünür konumda olacak.

Giderek parlaklaşan **Jüpiter**, ayın başlarında geceyarısı civarı doğuda belirecek ve her geçen gün biraz daha

erken doğacak. Ay sonuna geldiğimizde Jüpiter'i hava karardıktan bir saat sonra doğarken görebileceğiz.

Aylardır akşam gökyüzünde görmeye alıştığımız Satürn artık geceyarısından önce batıyor. Satürn ve solundaki Spika, hava

karardıktan sonra batı ufku üzerinde dikkat çekici bir şekilde parlıyor. Gezegen, 4 ve 31 Ağustos akşamları Ay'la yakın görünecek.

Ay 6 Ağustos'ta ilkördün, 13 Ağustos'ta dolunay, 21 Ağustos'ta sondördün ve 29 Ağustos'ta yeniay olacak.